

Stanovisko Asociácie priemyselných zväzov a dopravy
na rokovanie HSR SR dňa 3. 4. 2023

Zrušenie mimoriadnej situácie – informácia o aktuálnom stave (KOZ SR)

1. Postoj APZD k návrhu zákona

APZD berie stanovisko KOZ SR na vedomie.

2. Zdôvodnenie postoja APZD

Aktuálne sú stále vyhlásené 2 mimoriadne situácie:

- v súvislosti so šírením ochorenia COVID – 19 od 12. 3. 2020,
- v súvislosti s hromadným prílevom cudzincov od 26. 2. 2022.

Niektoré povinnosti pracovnej legislatívy sú upravené prechodnými ustanoveniami – liberalizované.

MV SR má aktuálne v MPK návrh zákona, ktorým sa obmedzí platnosť prechodných ustanovení platných počas COVID-19 do 31. 7. 2023. Ide o predĺženie platnosti vypršaných pobytových povolení. Naďalej ale platia prechodné ustanovenia počas hromadného prílevu cudzincov.

3. Stručný popis navrhovaných zmien, cieľ a obsah návrhu

KOZ SR **požaduje zrušenie oboch vyhlásených mimoriadnych situácií.**

Dôvodom požiadavky je, že **účel vyhlásenia oboch mimoriadnych situácií už pominul a nie je potrebné udržiavať prechodné obmedzenia v pracovno-právnych vzťahov, ktoré boli v tejto súvislosti prijaté.**

Ide najmä o niektoré prechodné zmeny v pracovno-právnej legislatíve, ktoré sú platné počas celej doby trvania mimoriadnej situácie a v niektorých prípadoch ešte aj 2 mesiace po jej skončení:

- **home office** – môže byť zamestnávateľom nariadený, ale súčasne má zamestnanec právo pracovať z home office – za bežných okolností musí prísť k vzájomnej dohode,
- prechodne sa skrátili lehoty na **oznámenie pracovného kalendára zamestnancovi** z týždňa vopred na 2 dni vopred,
- prechodne sa skrátili lehoty na **nariadenie dovolenky** zamestnancom zo 14 dní na 7 dni vopred a v prípade starej dovolenky na 2 dni vopred,
- KOZ v podkladoch uvádza aj **zákaz výpovedí pri karanténe**, ale ich zámer nie je z materiálu jasný,
- KOZ zastáva názor, že zavedenie **kurzarbeit nemá vplyv na kolektívne zmluvy uzavreté pred účinnosťou tohto zákona** t.j. ak v kolektívke bola dojednaná napríklad náhrada mzdy 60 %, tak sa neposkytuje náhrada 80 %, ako to vyžaduje zákon o kurzarbeit – názor APZD: zamestnávateľ,

ak chce požiadať o kurzarbeit musí poskytnúť 80 % mzdy, ak nie nespĺňa podmienky podpory, čo si musia byť zástupcovia zamestnancov vedomí a snažiť sa uzavrieť dodatky ku kolektívnym zmluvám a kurzarbeit do nich zahrnúť; **požiadať o kurzarbeit je právo, nie povinnosť**, takže ak oň zamestnávateľ nechce požiadať, poskytuje náhrady v zmysle inej prekážky, ktorá **môže byť zákonne aj 60 %, KOZ chce pravdepodobne dosiahnuť, aby zo zákona boli všetky náhrady najmenej 80 % a nie 60 % ako to bolo doteraz**,

- prechodne je možné uzatvárať **pracovný pomer na dobu určitú** 3-krát v rámci troch rokov, štandardne platí 2-krát v rámci dvoch rokov,
- **zredukovali sa povinnosti zamestnávateľa v oblasti BOZP** – ide napr. o prechodné zmiernenie lehôt na oboznamovanie o BOZP pri prijatí a zmene pracovného miesta, neplynú lehoty opakovaného oboznamovania – názor APZD: toto je však možné realizovať iba v prípade, ak túto povinnosť nemožno z objektívnych dôvodov splniť,
- dočasne sa zastavilo plynutie lehôt pre výkon **rekondičných pobytov**,
- prechodne sa zastavilo **posudzovanie zdravotných rizík na pracoviskách**, povinnosť umožniť vstup pracovno-zdravotnej služby na pracovisko a aj posudzovanie zdravotnej spôsobilosti na prácu u zamestnancov (vstupné a pravidelné lekárske prehliadky),
- vyhlásenie mimoriadnej situácie obmedzuje **právo zamestnancov na štrajk**,
- dočasné sa podmieňoval **vstup zamestnancov na pracovisko**, ak nepredložili doklad o očkovaní a odmietli testovanie (pri hromadnom testovaní zamestnancov na prelome rokov),
- mimoriadna situácia obmedzuje aj **služby zamestnanosti** napr. zaradenie do evidencie uchádzačov len na základe elektronickej komunikácie bez kvalifikovaného podpisu a pod.,
- pri zamestnávaní cudzincov sa automaticky **predlžujú lehoty platnosti potvrdení úradov práce na zamestnanie cudzincov**,
- **voľný prístup utečencom z Ukrajiny na slovenský trh práce** – bez nutnosti povolení na zamestnanie a i.